

**R. P. Francisci Svarez Granatensis, E Societate Iesv
Doctoris Theologi, Et In Connimbricensi Academia
Sacrarum Litterarum primarii Professoris Opvs, De Virtute
Et Statu Religionis**

Qvo Quid Contineatur, Index proximus indicabit

De Obligationibus Religiosorum ex Regula, Prælatione & subiectione
regulari provenientibus, De varietate Religionum tam in genere, quàm in
specie, De Religione Societatis Iesv in particulari

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, 1626

XI. Cur dicta professorum vota simplicia sint, & non solemnia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93501](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93501)

periori aliorum defectibus in regula habetur; intelligi de illis defectibus, quæ ab aliquo alio notata, & observata fuerint; non autem de iis, quæ ipsimet secreto, & consilij petendi gratia, ut dirigantur vel inveniunt, alteri communicaverint. Unde quod sic scitur, dici potest moraliter nec sciri; & hoc etiam titulo, non comprehendit sub materia huius voti. Accedit quod si attentè res consideretur, maius commodum inde provenire potest ad ambitiones etiam impediendas: quia ipsi quoque ambiciosi maiori cum fiducia consulunt viros doctos, ac religiosos, à quibus poterunt saltem consilio iuvari: si autem sciant esse revelandos non consulunt; & ita nec consilium, nec revelatio locum habebunt. Vnum verò addo consideratione dignum, oportere, ut consultatio vera sit, & non ficta, id est, quod fiat animo intelligendi veritatem, ad cavendum peccatum, vel ob alium finem bonum; nam si quis specie tantum consultationis utatur, vel ad inducendum alium ad malum, vel ad explorandum animum eius, vel quid simile, profectò talis consultatio non est digna secreto, & ideo ea non obstante obligabit hoc votum, eo modo quo de aliis casibus occultis diximus.

¶trum ante denuntiationem dicte ambitionis præmittenda sit secreta monitio?

XXXI.

Quæstio, 4. circa votum 3. prædictum.

Duplex sententia, ac ratio prior.

Ultimò inquiri hic potest, an in illis casibus, in quibus manifestari potest superiori hoc crimen, etiam si secretum sit, possit, vel debeat secreta admonitio præcedere: quando enim delictum est publicum, certa res est, non esse necessarium, quia potest statim procedi ad denuntiationem iudicalem, iuxta doctrinam communem 2.2. quæst. 33. art. 7. ubi Caiet. circa ad tertium, & Soto lib. 5. de iustitia, quæst. 5. art. 1. In occultis autem videtur semper præmittenda admonitio, iuxta ordinem Evangelicum Matth. 18. & cap. qualiter & quando, de accusatione. Sed de hoc infra lib. 10. cap. 9. & 13. explicando generales regulas, latius dicemus. Nunc solum aduerto, duplicem hic esse posse quæstionem: una est, an habens hoc votum, possit hanc admonitionem præmittere: alia est, an teneatur. Ad priorem dicendum est, id per se non esse contra votum, quia votum non fuit de manifestatione faciendâ, nulla admonitione præmissa. Dices admonitio eo tendit, ut manifestatio non fiat, si delinquens emendetur, & ex hac parte esse contra votum, quia tendit ad impediendum actum eius, Respondeo primò antecedens non esse necessarium, quia potest illa admonitio fieri ut sciat delinquens suum delictum esse manifestandum superiori & ita disponatur ad emendationem, & correctionem superioris. Deinde dicitur illam intentionem debito modo conceptam non esse malam, nam vel per admonitionem obtinetur effectus intentus perfectæ emendationis, & impeditiois totius ambitionis, omnique effectus eius, vel non: si non, procedendum est ad manifestationem, si que non impeditur votum; & hoc retineri debuit in proposito cum admonitio fiebat: si autem emendatio perfectæ obtemperat, cessare poterit admonitio, nec fiet contra votum, quia eius materia cessavit, eò quod illud delictum iam sit quasi omnino præteritum; quod non cadit sub hoc votum, ut supra num. 15. diximus. Neque est contra votum expectare aliquam mutationem materiæ, qua facta cesset obligatio eius; quia & obligatio illa affirmativa est, nec ita obligat pro statim, quin aliquam commodam occasionem expectare liceat, & ratio expectandi, vel etiam desiderandi talem mutationem potest esse honesta, & ad charitatem pertinens, ut in præfenti facile considerari potest.

XXXII. Ad aliam quæstionem responderetur, non esse ob-

ligationem promittendi in hoc casu admonitionem, quod est manifestum, quoad voti obligationem, quia in voto nihil agitur de hoc ordine servando. Solum ergo potest dubitari de lege correctionis fraternæ, seu charitatis: hic autem non habet locum obligatio, seu ordo correctionis fraternæ per se loquendo; quia hæc manifestatio, licet sit secreta, & non ordinetur per se ad punitionem delicti, in quo conveniet cum correctione fraternâ, re tamen vera, non est correctio fraternâ, nec pertinet ad præceptum illius, quia non ordinatur per se ad priuatam bonum fratris, qui est proprius finis correctionis fraternæ, iuxta illud, si re audierit, iuratus eris fratrem tuum; sed ordinatur ad commune bonum, & impediendum commune detrimentum religionis ex assumptione sui subditi ad praelaturam, etiam si ipse alias in ea procuranda non peccasset, & ideo non regulatur per se talis manifestatio per generalem legem, seu regulam correctionis fraternæ; unde communis sententia Doctorum est in peccatis, quæ per se vergunt in damnum communis, non esse necessarium, per se loquendo, hunc ordinem servare, ut viderelicet in Soto dict. relect. membr. 2. quæst. 4. concl. 7. & Corduba dict. q. 43. lib. 1. & quæst. 64. Summæ, & alii, quos infra lib. 10. in proprio loco referemus. Vide etiam, si placet, 36. Motum proprium Pij V. contra offendentes Cardinales, ubi delictum illud, quantumvis occultum, statim manifestari præcipit sub excommunicatione lata sententia.

Dices, esto hoc non pertineat ad præceptum correctionis fraternæ, sed ad præceptum subueniendi communicati periclitati, nihilominus charitas fraternæ semper obligat, ut hæc subventio fiat cum minimo damno ipsius, quoad fieri possit: ergo si potest subueniri per monitionem secretam, famam proximi servando, non est delictum eius statim manifestandum: ergo charitas obligat ad præmittendam huiusmodi monitionem. Respondeo, ideo semper dixisse, per se loquendo, quia in his rebus moralibus vix potest dari regula generalis, quæ non patitur exceptionem. Dicimus ergo, ubi per se primò agitur de communi bono, & de firmo, ac securo remedio illius, & ubi tantum periculum imminet, quantum est in huiusmodi peccatis, monitionem priuatam non esse remedium proportionatum, quia moraliter non potest reputari sufficiens, sed necessaria est providentia eius, ad quem ex officio pertinet, communi bono prospicere, & ideo per se, ac moraliter loquendo, necessarium non est illud medium intentare, per hoc tamen non tollitur, quin in aliquo casu raro tanta possit esse spes fructus, & sufficientis remedij per admonitionem secretam, ut charitas obliget ad præmittendam illam: sed hoc in casu ambitionis, tam rarum esse existimo, ac difficile, ut non censeam esse casum morale, & ideo eo absolute dici potest, non esse talem obligationem. Imò etiam addo non solum licere, sed etiam melius esse statim ad re superiorem in huiusmodi eventum, quia comparatione boni communis illud detrimentum fratris, quasi nihil existimatur. Porro quoniam & quales focos, adhibere debeat superior ad iudicandum de ambitu delati, ex S. p. constit. cap. 6. lit. A. & ex decreto 49. congregat. 4. intelligi potest.

CAPVT XI.

Cur hæc vota simplicia sint, & non solennia.

Supponitur in hoc titulo vota hæc simplicia esse, & non solennia: quod iuxta institutum Societatis simpliciter est.

certis supponitur. tis certum est. Nam in constitutionibus solum dicitur ut professi hæc omnia Deo promittant 6. p. cap. 2. §. 1. & 10. p. §. 6. In congregationibus autem generalibus 1. & 3. ut supra in cap. 9. num. 10. citavi, vota hæc simplicia appellantur; ubi forma illa emittendi præscribitur. Ac denique sub eadem voce illa approbavit Gregorius XIII. in Constit. *Ascendente Domino*. Itaque cum hoc certum sit, rationem inquirimus, cur hæc vota non sint solennia, sicut est quartum votum professorum. Et ratio dubitandi esse potest, quia sunt ita annexa tali professioni, sicut quartum votum, omnia enim requiruntur ex peculiari instituto Societatis, & nullum eorum ex sola rei natura erat necessarium. Item omnia sunt æque perpetua, & immutabilia: omnia etiam conferunt ad perfectionem renuntiationem, vel suæ voluntatis, vel honorum omnium, ac honorum temporalium. Denique sunt etiam hæc vota publicè & in manibus prælati, & cum exteriori solennitate.

II. Sed hoc breviter expediri potest. Nam in primis hæc vota, tam ex intentione vouentium, quam Societatis, tanquam simplicia sunt; & ideo non mutant naturam votorum simplicium, etiam si coram prælato, & in præsentia multorum fiant, ut in simili de coadiutoribus formatis dicitur 5. p. Constit. cap. 4. declarat. 1. Quamvis enim sola intentio vouentis non sufficiat ad voti solennitatem, necessaria tamen est formalis, vel virtualis, & ideo, si ex intentione vouentis votum tantum sit, ut simplex, optimum argumentum est re ipsa solum esse simplex, maxime cum illa intentio ex nullo errore procedat. Deinde hæc vota omnino sunt de futuro, & non participant, ut sic dicam, traditionem de præsentis, nec proximè, ac per se ordinantur ad confirmandam illam, sicut ordinantur in Societate non solum tria ordinaria vota, sed etiam quartum votum professorum, ut supra in cap. 4. ad finem declarauimus. Assumptum patet ex ipsa forma vouendi, & ex rebus ipsis, quæ promittuntur, quæ magis pertinent ad tollenda incommoda, vel impedimenta perfectionis in futurum, quam ad statum ipsum perfectionis in præsentis stabilendum. Tertiò longe aliter hæc vota connexa sunt professioni Societatis, quam quartum de obedientia præstanda Põfici circa missiones: nam hoc est per se primò requisitum, ex vi finis primarij, ad quem ordinatur Societas. Vnde sicut in statu religionis, ut sic, tria vota censentur esse de medijs essentialiter necessa-

riis ad finem perfectionis, ita in Societate hoc quartum votum est de medio essentialiter necessario ad propriam perfectionem, & finem huius instituti. Ac verò hæc vota non sunt tanquam essentialiter necessaria, sed tanquam secundariò conducentia ad conseruationem instituti: vnde materia illarum non continet media per se ordinata, ac simpliciter necessaria ad finem Societatis: sed ad remouenda aliqua impedimenta. Quartò hoc declarat modus emittendi hæc vota: nam quartum votum in ipsa met professione emittitur, tanquam ad illam essentialiter pertinens: hæc autè vota post aliquod tempus, & interdum post aliquot dies emittuntur, & qui ea promittit, incipit dicere: *Ego N. professus Societatis promitto*, &c. significans, hæc non pertinere ad professionem, sed supponere illam; in alijs verò substantialibus votis dicit, *Ego professionem facio, & promitto*; & ideo in accidentali etiam solennitate est magna diuersitas. Nam hæc vota licet fiant coram prælato, & alijs propter rei grauitatem, & ut de illo Societati publicè constet; non tamen fieri solent publicè in Ecclesia, nec cum alijs solennitatibus, cum quibus professionem fieri supra in cap. 5. vidimus. Denique hæc vota nullum moralem habent effectum, iure positiuo communi, aut speciali Societatis additum, sed solum obligationem, quam vi sua inducunt; votum autem solenne semper habet aliquem huiusmodi effectum moralem, ut de tribus substantialibus in præcedenti tomo, & de quarto voto Societatis, in cap. 4. n. 38. ostendimus. Vnde etiam fit ut professi, qui in Societate quartum illud votum emittunt, ratione illius censeantur habere in Societate primum locum, ut habetur in examine cap. 1. §. 8. & p. 5. Constit. cap. 1. & 2. & ideo illi soli sunt, qui ordinario iure Societatis vocem habent actiuam, & passiuam in electione Generalis: professi autem, qui quartum votum solenne non emittunt, quamvis alia quinque vota faciant, ut constat ex Extrauag. *Ascendente Domino*, atque ex quarta cõgreg. decreto 39. in illo gradu non constituuntur, nec prædictum suffragium habent, & ideo dicimus talia vota nullum effectum moralem, quasi positiuum habere; sunt ergo omnino simplicia; & diuersitas inter illa, & quartum votum professorum, ex dictis satis declarata est. Si quis verò querat an hæc vota sint dispensabilia per superiores, siquidem simplicia sunt, consulat ea de re tractatum 1. huius tomi lib. 2. cap. 12. num. 10.

INDEX CAPITVM LIBRI SEPTIMI.

De professione trium votorum, ac formatis Coadiutoribus.

- I. **C**ur hæc professio in Societate admittatur, & ad quem finem.
- II. Cur Coadiutores spirituales Societatis IESV solennia vota non emittant, & in quo à professis, & Scholaribus differant.
- III. An conueniens fuerit Coadiutores temporales in Societate admitti, & quibus votis incorporentur.
- IV. Generalis illatio de gradibus personarum Societatis.